

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Кафедра міжнародних економічних відносин

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 Міжнародні відносини

спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

освітня програма Міжнародні економічні відносини

спеціалізація Міжнародні економічні відносини

вид дисципліни за вибором

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: старший викладач Дмитрієв В.М.

1. Навчальний контент:

Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття ЗЕД. Державне регулювання ЗЕД. Поняття і основні принципи здійснення ЗЕД. Цілі і методи державного регулювання ЗЕД. Поняття і методи правового регулювання ЗЕД. Державні органи управління ЗЕД і їх повноваження.

Тема 2. Джерела та інститути правового регулювання ЗЕД. Особливості нормативно-правових джерел ЗЕД. Законодавство України в сфері ЗЕД. Міжнародно-правове регулювання ЗЕД. Торгово-політичні та торговельно-економічні засоби регулювання ЗЕД. Багатосторонні міжнародні інститути регулювання ЗЕД. Участь України в міжнародних економічних організаціях.

Тема 3. Суб'єкти ЗЕД та їх правовий захист. Поняття і класифікація суб'єктів ЗЕД. Зовнішньоекономічна правосуб'єктність. Правові режими здійснення ЗЕД, застосовувані в Україні. Діяльність представництв іноземних підприємств в Україні. Взаємовідносини суб'єктів ЗЕД з державними органами в Україні. Правовий захист інтересів суб'єктів ЗЕД.

Тема 4. Порядок заключення та структура зовнішньоекономічного контракту. Форма і види зовнішньоекономічних контрактів. Порядок укладення зовнішньоекономічних контрактів. Зміст зовнішньоекономічного контракту. Обов'язкові і факультативні умови. Торгові звичаї та типові договори у зовнішньоекономічній діяльності. Страхування ризиків у зовнішньоекономічних угодах.

Тема 5. Арбітражний розгляд спорів в ЗЕД. Арбітражна угода і вибір застосовного права у зовнішньоекономічних контрактах. Порядок розгляду комерційних спорів у зовнішньоекономічній діяльності.

Тема 6. Розрахунки при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Основні форми розрахунків у зовнішньоекономічних угодах та їх правове регулювання. Документарний акредитив, інкасо і вексель у зовнішньоторговельних розрахунках. Міжнародні неторговельні розрахунки.

Тема 7. Правове регулювання окремих видів зовнішньоекономічної діяльності. Правове регулювання спільної комерційної діяльності. Правове регулювання міжнародної страхової діяльності. Правове регулювання діяльності по виконанню робіт і наданню послуг у зовнішньоекономічній діяльності. Правове регулювання комерційного посередництва. Правове регулювання фінансового лізингу.

Тема 8. Відповідальність у сфері ЗЕД. Договірна і не договірна відповідальності суб'єктів ЗЕД. Правове регулювання відповідальності суб'єктів ЗЕД. Санкції за порушення законодавства України про зовнішньоекономічну діяльність. Матеріальна, адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства у сфері ЗЕД.

2. Плани практичних (семінарських) занять:

Заняття 1. Поняття ЗЕД. Державне регулювання ЗЕД

План заняття

1. Поняття і основні принципи здійснення ЗЕД.
2. Цілі і методи державного регулювання ЗЕД.
3. Поняття і методи правового регулювання ЗЕД.
4. Державні органи управління ЗЕД і їх повноваження.

Заняття 2. Джерела і інститути правового регулювання ЗЕД

План заняття

1. Особливості нормативно-правових джерел ЗЕД.
2. Законодавство України у сфері ЗЕД.
3. Міжнародно-правове регулювання ЗЕД.
4. Торгово-політичні та торговельно-економічні засоби регулювання ЗЕД.
5. Багатосторонні міжнародні інститути регулювання ЗЕД.
6. Участь України в міжнародних економічних організаціях.

Заняття 3. Суб'єкти ЗЕД та їх правовий захист

План практичного заняття

1. Поняття класифікації суб'єктів ЗЕД.
2. Зовнішньоекономічна правосуб'єктність.
3. Правові режими здійснення ЗЕД, що застосовуються на Україні.
4. Діяльність представництв іноземних підприємств на Україні.
5. Взаємозв'язок суб'єктів ЗЕД з державними органами на Україні.
6. Правовий захист інтересів суб'єктів ЗЕД.

Заняття 4. Порядок підписання та структура зовнішньоекономічного контракту

План заняття

1. Форма і види зовнішньоекономічних контрактів.
2. Порядок укладення зовнішньоекономічних контрактів.

3. Зміст зовнішньоекономічного контракту.
4. Обов'язкові та факультативні умови.
5. Торгові звичаї та типові договори у зовнішньоекономічній діяльності.
6. Страхування ризиків у зовнішньоекономічних угодах.

Заняття 5. Арбітражний розгляд спорів в ЗЕД.

План заняття

1. Арбітражні угоди і вибір застосовного права у зовнішньоекономічних контрактах.
2. Порядок розгляду комерційних спорів у зовнішньоекономічній діяльності.

Заняття 6. Розрахунки при здійсненні ЗЕД.

План заняття

1. Основні форми розрахунків при здійсненні ЗЕД.
2. Що означають уніфіковані правила Міжнародної торговельної палати?
3. Документарний акредитив, інкасо, вексель і прямий банківський переказ – їх характеристика і особливості.
4. Основні види цін в контрактах та контрактні знижки.
5. Правове регулювання зовнішньоекономічних розрахунків.
6. Міжнародні неторговельні розрахунки та їх особливості.

Заняття 7. Правове регулювання окремих видів ЗЕД.

План заняття

1. Правове регулювання окремих видів ЗЕД та їх особливості.
2. Правове регулювання комерційного посередництва.
3. Правове регулювання транспортних перевезень.
4. Правове регулювання фінансового лізингу.
5. Міжнародне співробітництво в питаннях правового регулювання ЗЕД.

Заняття 8. Відповідальність у сфері ЗЕД.

План заняття

6. Договірна та не договірна відповідальності суб'єктів ЗЕД.
7. Правове регулювання відповідальності суб'єктів ЗЕД.
8. Санкції за порушення законодавства України про зовнішньоекономічну діяльність.
9. Матеріальна, адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства в сфері ЗЕД.

3. Питання, для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти:

1. Поняття та ознаки зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД).
2. Принципи ЗЕД.
3. Суб'єкти ЗЕД.
4. Правий статус представництва іноземного суб'єкта господарської діяльності.
5. Види ЗЕД. Експорт та імпорт як види ЗЕД.

6. Регулювання ЗЕД: мета, суб'єкти та засоби.
7. Правові режими для іноземних суб'єктів господарювання.
8. Компетенція органів державного регулювання ЗЕД.
9. Компетенція органів місцевого самоврядування щодо регулювання ЗЕД.
10. Торгово-промислові палати як органи недержавного регулювання ЗЕД.
11. Мета, функції, система угод СОТ.
12. Принципи СОТ.
13. Система методів державного регулювання ЗЕД.
14. Митне регулювання ЗЕД.
15. Ліцензування зовнішньоекономічних операцій.
16. Заборона окремих видів експорту/імпорту.
17. Застосування санітарних, фітосанітарних, ветеринарних, технічних норм і правил в ЗЕД.
18. Поняття зовнішньоекономічного договору (контракту).
19. Форма та порядок підписання зовнішньоекономічного договору (контракту).
20. Право, що застосовується до зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
21. Умови зовнішньоекономічного договору (контракту).
22. Предмет зовнішньоекономічного договору (контракту). Кількість та якість товару як умова зовнішньоекономічного договору (контракту).
23. Базисні умови поставки товарів у зовнішньоекономічному договорі (контракті).
24. Ціна та умови платежів у зовнішньоекономічному договорі (контракті).
25. Форс-мажорні обставини у зовнішньоекономічному договорі (контракті).
26. Санкції та рекламації у зовнішньоекономічному договорі (контракті).
27. Правове регулювання консигнаційних операцій.
28. Правовий режим митного ліцензійного складу.
29. Поняття та загальні засади здійснення товарообмінних (бартерних) операцій.
30. Строки проведення товарообмінних (бартерних) операцій.
31. Відповідальність за порушення строків проведення товарообмінних (бартерних) операцій.
32. Поняття та ознаки операцій з давальницькою сировиною в ЗЕД.
33. Порядок ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземного замовника та вивезення виробленої з неї готової продукції.
34. Порядок реалізації на митній території України готової продукції, що вироблена з давальницької сировини, ввезеної іноземним замовником.
35. Порядок закупівлі на митній території України іноземним замовником давальницької сировини та порядок реалізації або вивезення виробленої з неї готової продукції.
36. Порядок вивезення давальницької сировини українського замовника за межі митної території України та повернення в Україну готової продукції.
37. Відповідальність за порушення строків здійснення операцій з давальницькою сировиною.
38. Валютні операції: поняття, види, суб'єкти.

39. Ліцензування валютних операцій Національним банком України.
 40. Повноваження державних органів і функції банківської системи у сфері валютного регулювання та валютного контролю.
 41. Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті.
 42. Поняття іноземних інвестицій. Форми і види іноземних інвестицій.
 43. Державна реєстрація іноземних інвестицій.
 44. Правове становище суб'єктів господарювання з іноземними інвестиціями.
 45. Здійснення іноземних інвестицій за договорами (контрактами) про спільну інвестиційну діяльність.
 46. Правове регулювання здійснення інвестицій резидентами України за кордон
 47. Гарантії для іноземних інвесторів.
 48. Загальні засади захисту національного товаровиробника.
 49. Захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту.
 50. Порядок проведення антидемпінгового розслідування.
 51. Порядок застосування антидемпінгових заходів.
 52. Захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту.
 53. Порядок проведення антисубсидійного розслідування.
 54. Порядок застосування компенсаційних заходів.
 55. Застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну.
 56. Порядок проведення спеціального розслідування.
 57. Загальні засади відповідальності за порушення законодавства про ЗЕД.
 58. Спеціальні санкції за порушення законодавства про ЗЕД.
 59. Застосування режиму індивідуального ліцензування до суб'єктів ЗЕД.
- Тимчасове зупинення ЗЕД.